

OPMANDSKENDELSE

af 11. august 2010

i

Faglig voldgiftssag F.V. 2010.11:

Fødevareforbundet NNF

(advokat Kim Brandt Jensen)

mod

DI Overenskomst I v/DI

for

Danish Crown A.m.b.A., Skærbæk

(fagleder Jane Hedegaard)

INDLEDNING

Mellem Fødevarerforbundet NNF (NNF) og DI Overenskomst I v/DI (DI) er der opstået uoverensstemmelse om, hvorvidt arbejdet med aftørring af kondens på slagtelinjen og i kølerummet i Danish Crowns slagteri i Skærbæk er omfattet af akkordreglen i § 23 i ”Rammeaftale vedrørende metodeudvikling og akkord” (Rammeaftalen), der indgår som en del af overenskomsten mellem NNF og DI.

Uoverensstemmelsen er af NNF ved klageskrift af 15. april 2010 indbragt for denne faglige voldgiftsret, der har bestået af forbundssekretær John Sørensen og forbundskonsulent Bjarne Thomsen, udpeget af NNF, chefkonsulent Harry Hansen og underdirektør Michael Nordahl Heyde, udpeget af DI, og – som opmand – højesteretsdommer Per Sørensen.

Sagen blev forhandlet den 9. juni 2010. Forud herfor havde opmanden den 23. marts 2010 besigtiget arbejdsforholdene på slagteriet. Under besigtigelsen deltog Bjarne Thomsen, arbejdsstudietillidsmand Hans Kromann, tillidsrepræsentant Paul Sejer, central arbejdsstudieleder Jesper Sørensen, chefkonsulent i DI Jesper Z. Koch, fabrikschef Ole Lyngesen og slagtemester Poul Hansen.

PÅSTANDE

Klager, NNF, har nedlagt påstand om, at DI for Danish Crown skal anerkende, at operatører, som aftørre kondens på slagtelinjen på slagteriet Danish Crown i Skærbæk, skal aflønnes som medhjælpere efter § 23 i Rammeaftalen.

Indklagede, DI for Danish Crown, har påstået frifindelse.

SAGEN

1. Slagterioverenskomsten er i sit udgangspunkt en normallønsoverenskomst. Imidlertid er akkordarbejde det almindeligste på et slagteri. Dette arbejde udføres efter reglerne i Rammeaftalen. Af dennes § 6 fremgår, at det er virksomheden, der bestemmer, om et arbejde skal udføres i ak-

kord. Aflønning i akkorden sker på grundlag af det tempo, hvormed der arbejdes. Hvis flere funktioner (operatører) indgår i en samlet akkord, måles arbejdsintensiteten på alle operatører, men aflønningen til samtlige operatører sker på grundlag af den operatør, som arbejder med den højeste arbejdsintensitet (topmanden). Dette fastlægges nærmere i en balanceberegning. Om slagterioverenskomsten henvises i øvrigt til redegørelsen i opmandskendelse af 12. maj 2009 i faglig voldgiftssag F.V. 2008.221 mellem NNF og DI for Danish Crowns Ringsted afdeling.

2. Rammeaftalens § 23 omhandler ”Hjælpearbejdere” og lyder således:

”§ 23 – Hjælpearbejdere

Hjælpearbejdere, af hvem et akkordsat arbejdsområde konstant er direkte afhængigt, men som ikke deltager i dette, aflønnes med akkordområdets gennemsnitlige akkordfortjeneste. Hvis det er teknisk muligt, udbetales akkordfortjenesten den efterfølgende uge, jf. rammeaftalens § 24.

Hjælpearbejdere, der kun periodisk er tilknyttet et akkordsat arbejdsområde, aflønnes med akkordområdets gennemsnitlige akkordfortjeneste for den tid, der fastsættes som nødvendig hjælpetid. Hvis det er teknisk muligt, udbetales akkordfortjenesten den efterfølgende uge, jf. rammeaftalens § 24.

Fastsættelse af den nødvendige periodiske hjælpetid skal så vidt muligt ske ved måling og arbejdstaktvurdering af hjælpearbejdet.

Det er en forudsætning, at hjælpearbejderen overholder de udgivne arbejdsbeskrivelser og evt. tidsplaner, jf. rammeaftalens bestemmelse, og således at de akkordforhold, vedkommende er hjælpearbejder for, ikke sinkes.”

Hjælpearbejde efter § 23 anses således som akkordarbejde, der derfor skal aflønnes med gennemsnitsfortjenesten for akkorden, som hjælpearbejdet indgår i. Hjælpearbejderens løn adskiller sig fra den løn, en arbejder, som indgår direkte i linjearbejdet, skal have, ved, at hjælpearbejderen ikke kan øge sin akkordindtjening ved at øge sit arbejdstempo, fordi hjælpearbejdet er afhængigt af tempoet i selve akkorden og derfor også skal aflønnes efter denne.

I Rammeaftalen hedder det i øvrigt blandt andet:

”§ 6 – Arbejdsplan

Virksomheden tager efter indstilling fra arbejdsstudieudvalget bestemmelse om, hvilket arbejde der ønskes akkordsat, hvorledes dette skal ske og i hvilken rækkefølge. Virksomheden udarbejder en plan herover med angivelse af arbejdsområder, varearter etc., der ønskes arbejdsstuderet og akkordsat.

...

§ 9 – Akkordsætning

Stk. 1. Akkordfastsættelse

Akkorderne fastsættes som tidsakkorder for grupper eller enkelte medarbejdere.

Uanset hvilket system virksomheden anvender, skal samtlige akkorder baseres på komplette arbejdsanalyser med tilhørende arbejdsstudier, ligesom enhver akkord skal bygge på en detaljeret arbejdsbeskrivelse, specificerede deloperationer med dertil hørende deltider, specificerede tillægstider, eventuelt anvendt arbejdstaktvurdering, der påføres straks, samt præcisering af de til grund for akkorderne liggende kvalitetskrav og øvrige retningslinier.

Akkordsætning kan ikke foretages, før metodefastsættelse, oplæring og instruktion er tilendebragt.

...

§ 14 – Akkordens iværksættelse

Enhver af virksomheden udarbejdet akkord gennemgås med tillidsrepræsentanten og arbejdsstudietillidsrepræsentanten mindst 3 arbejdsdage før igangsætningen, jf. denne aftale og lokalaftalens bestemmelser. Igangsætningen kan dog finde sted straks efter gennemgangen, såfremt der er lokal enighed herom.”

3. Danish Crowns afdeling i Skærbæk er et mindre slagteri, der er specialiseret i slagtning af søer. Slagtelinjen på virksomheden arbejder i linjeakkord efter reglerne i Rammeaftalen. Under den del af forarbejdningen, som er omfattet af linjeakkorden, forbliver slagteemnerne ophængt på en slagtekæde. Denne passerer i løbet af forarbejdningsprocessen gennem områder med forskellige temperaturer. Særligt mellem kølerum og opskæringsområde er der store temperaturforskelle.

De steder, hvor forskelligt tempererede områder grænser op til hinanden, opstår der kondens, der giver sig udslag i vanddråber på emnerne på slagtekæden. Da der er risiko for bakteriedannelser i kondensvandet, udstedte Fødevareregion Syd den 9. juli 2009 et påbud om, at virksomheden skulle udarbejde, implementere og dokumentere en handlingsplan for at undgå dannelse af kondens i kølerum og ved indgangen til kølerum. Den 22. juli 2009 medførte fortsatte kondensproblemer i produktionen, at Fødevarestyrelsen pålagde Danish Crown en bøde på 20.000 kr.

For at imødegå kondensproblemerne besluttede virksomheden, at en enkelt medarbejder skulle overvåge og kontrollere kølerummene for kondens. Ved hjælp af en lommelygte afsøger han områderne for kondens, som kan dryppe på slagtekroppene fra jerndragere, glidestænger, køleanlæg og lignende. Forekommer der kondens, skal denne aftørres ved hjælp af en aftørningsstang, hvorpå der er monteret vandsugende papir. Når der er foretaget kontrol og aftørring, klarer melder medarbejderen kølerummet, som derefter kan anvendes til de slagtede søer. Hvis der alligevel opstår kondens i kølerummet med risiko for nedfald på de slagtede søer, iværksætter egenkontrollen en afrensning af søerne ved hjælp af damp.

4. Den medarbejder, der foretager kontrollen og aftørringen for kondens, har ingen afløser. Der er udarbejdet en pauseplan for hans arbejde, der ser således ud:

Pausetider Mandag Stiksti.

9.10 - 9.25	15 min.
10.50 - 11.05	15 min.
12.30 - 12.55	25 min.
13.50 - 14.05	15 min.
15.00 - 15.20	20 min.
15.50 - 16.00	10 min.

Pausetider Fredag Stiksti.

6.50 - 7.05	15 min.
8.15 - 8.30	15 min.
9.50 - 10.05	15 min.
11.30 - 11.50	20 min.
13.00 - 13.15	15 min.
14.00 - 14.10	10 min.

Start i stald	Mandag	7.40 - 16.33
Start i stiksti	Mandag	8.20 - 16.35

Arbejdet på slagtekæden udføres derimod kontinuerligt med pauseafløsning. Det betyder, at når en medarbejder går til pause, indtræder en anden i hans plads på slagtekæden.

FORKLARINGER

Niels Peter Sørensen har forklaret, at han har foretaget kontrollen med og aftørring af kondens siden den 1. oktober 2009. Ligesom medarbejderne i den forreste ende af slagtekæden starter han kl. 7.00 om morgenen, hvor han besigtiger de to kølerum og kontrollerer, om der forekommer kondens efter rengøringen af rummene. Alle dele af området skal være fri for kondens, og han foretager kontrollen efter et skema. 1-2 timer efter første kontrol foretager han på ny kontrol, og i det hele taget holder han konstant, det vil sige også uden for den skemalagte planlægning, øje med rummene. Senere på dagen tager han gødningsprøver på søernes kroppe i kølerummene. Hvis der er tid hertil, afløser han den medarbejder, der udbener grisehovederne, idet han fra dette sted kan holde øje med kølerummene. Når han deltager i denne del af arbejdet, aflønnes han på samme måde som de andre i slagtekæden. Han vurderer selv, om der i løbet af dagen er tid til andet arbejde end kondensarbejdet. Der er udarbejdet et pauseskema, men det er almindeligt, at han ikke følger skemaet, idet han holder pauser, når han selv vurderer, at der er tid til det.

Ole Lyngesen, der er fabrikschef i slagteriet, har forklaret, at kondensen opstår, når kulde og varme mødes. Efter en ændring af kølerummenes indretning og efter en nedsættelse af temperaturen er luftcirkulationen blevet bedre, således at der i dag er mindre kondensforekomster end tidligere. Kondensdråberne må ikke komme på dyrekroppene. Hvis det alligevel sker, skal der foretages dampsugning af de pågældende steder på kroppene. Kondensforekomster i kølerummene og den nødvendige aftørring heraf har ingen betydning for arbejdet på slagtekæden, og omvendt er Niels Peter Sørensens kondensarbejde ikke afhængig af tempoet på kæden. Hvis der opstår problemer for arbejdet i kæden på grund af kondens i et kølerum, så dette ikke kan benyttes, tages et andet kølerum i brug, således at arbejdet i kæden aldrig stoppes.

Tidligere blev kondensarbejdet i henhold til en lokalaftale aflønnet på samme måde som arbejdet i slagtekæden. Efter opmandskendelsen af 12. maj 2009 foretog Danish Crown en grundig gennemgang af alle arbejdsområder i virksomhedens afdelinger, og denne gennemgang førte til, at lokalaftalen blev opsagt.

PARTERNES ARGUMENTER

NNF har gjort gældende, at hjælpearbejdet i form af kontrol med og aftørring af kondens er omfattet af Rammeaftalens § 23, fordi arbejdet på slagtelinjen konstant er direkte afhængigt af hjælpearbejdet. Kondensarbejdet adskiller sig dermed ikke fra det hjælpearbejde, der blev vurderet i opmandskendelsen af 12. maj 2009. Ved kendelsen blev det slået fast, at der skal ske aflønning efter § 23, uafhængig af at andet rengøringsarbejde er timelønnet, og uanset, om hjælpearbejdet med hensyn til tempo og karakter ikke kan betegnes som lige så krævende som det akkordsatte arbejde. Den kontinuerlige indsats fra hjælpearbejdernes side er helt nødvendig, for at myndighedernes veterinære krav kan overholdes, hvilket også bøden til virksomheden illustrerer.

DI har gjort gældende, at Rammeaftalens § 23 udgør en undtagelse fra overenskomstens udgangspunkt, hvorefter arbejdet er timelønnet. Ved vurdering af, om et arbejde er omfattet af § 23, kan der ikke tillægges myndighedspåbuddet nogen betydning. Påbuddet foreskriver ikke, at der skal ske en kontinuerlig aftørring af kondens, der forekom også før afgivelsen af påbuddet. Aflønning efter § 23 forudsætter, at arbejdet på slagtelinjen konstant er direkte afhængigt af hjælpearbejdet, og at hjælpearbejdet ikke må forsinke arbejdet i slagtekæden, som kondensarbejdet er hjælpearbejde for. Denne sag kan ikke sammenlignes med sagen i Ringsted, hvor der var tale om afvaskning af tarmbakker på linjen. I modsætning til, hvad der var tilfældet i Ringsted, fortsætter arbejdet i slagtekæden, selv om der ikke umiddelbart sker aftørring af kondens. Aftørring af kondens er således en følge af og ikke en betingelse for udførelsen af arbejdet i slagtekæden.

OPMANDENS BEGRUNDELSE OG KONKLUSION

Da der ikke blandt de af parterne udpegede medlemmer af voldgiftsretten har kunnet opnås flertal for en afgørelse, skal denne træffes af opmanden, der udtaler:

Hjælpearbejdere aflønnes som udgangspunkt efter overenskomstens timelønsbestemmelser, og Rammeaftalens § 23 udgør således en undtagelse herfra, idet de hjælpearbejdere, der er omfattet af bestemmelsen, skal aflønnes med akkordområdets gennemsnitlige akkordfortjeneste.

Hjælpearbejdet er omfattet af § 23, hvis det akkordsatte arbejdsområde ”konstant er direkte afhængigt” af hjælpearbejdet.

Efter besigtigelsen af Niels Peter Sørensens arbejdsforhold i slagteriet, sammenholdt med hans egen og Ole Lyngesens forklaringer, finder opmanden, at kondensarbejdet ikke kan sammenlignes med det hjælpearbejde, der ved kendelsen af 12. maj 2009 blev anset for omfattet af Rammeaftalens § 23. Uanset vigtigheden af, at kondensarbejdet udføres jævnlige og omhyggeligt, kan det kontinuerlige arbejde i slagtelinjen ikke anses for konstant at være direkte afhængigt af det med mellemrum udførte kondensarbejde.

Herefter tages DI's frifindelsespåstand til følge.

THI BESTEMMES:

DI Overenskomst I v/DI for Danish Crown A.m.b.A., Skærbæk, frifindes.

Hver part skal bære egne omkostninger og betale halvdelen af opmandens honorar og udgifter.

København den 11. august 2010.

Per Sørensen